

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Datum Raadsvergadering:	Bestuurlijk hoofdthema: Programma B Burger en Bestuur	BBVnummer: 111677	Raadsvoorstel: 111986	Portefeuillehouder: Bert Euser

Onderwerp

Toekomstvisie Albrandswaard 2025

Geadviseerde beslissing:

De ontwerp Toekomstvisie Albrandswaard 2025 vast te stellen als basis voor de uitwerking van de Structuurvisie, het Actieprogramma Albrandswaard 2025 en een communicatiestrategie voor ontwikkeling van het 'merk' Albrandswaard.

Samenvatting:

Hierbij leggen wij de ontwerp Toekomstvisie Albrandswaard 2025 ter besluitvorming aan u voor. Als u besluit tot vaststelling van de ontwerp Toekomstvisie Albrandswaard 2025 werken wij de Toekomstvisie verder uit in een Structuurvisie en Actieprogramma Albrandswaard 2025 en een Communicatiestrategie merk Albrandswaard.

Doel:

De Toekomstvisie 2025 helpt de gemeente in te spelen op zaken die binnen nu en 10 tot 15 jaar op haar afkomen. De Toekomstvisie bepaalt de richting waarin Albrandswaard zich ontwikkelt.

Proces:

We zijn nu halverwege het proces van het opstellen van een Toekomstvisie en Structuurvisie.

Afgeronde fasen

Vanaf mei 2011 zijn in vele gesprekken, bijeenkomsten, werkateliers en via de website Albrandswaard2025.nl wensen en ideeën opgehaald bij inwoners, ondernemers en instellingen van/uit Albrandswaard. Deze opbrengst is verwerkt in een voorontwerp Toekomstvisie, welke vanaf 2 februari voor een ieder beschikbaar is gesteld via de website. Ook het bronmateriaal is via de website in te zien: de verslagen van alle bijeenkomsten en het 'Ingrediëntenboek'. In het Ingrediëntenboek is een rijke oogst aan ruwe ideeën of ingrediënten opgesomd, die een rol kunnen spelen in het bereiken van de Toekomstvisie Albrandswaard 2025 'Werelddorpen met smaak'.

1. Voorbereidingsfase	(oktober 2010 - april 2011)
2. Agendasetting	(mei 2011 - september 2011)
3. Ontwikkelen beeldende perspectieven	(oktober 2011)
4. Verdiepingsdebat met samenleving	(november 2011 - januari 2012)
5. Verwerking tot toekomstvisie	(januari 2012 - februari 2012)
6. Terugkoppelen & verspreiden toekomstvisie	(februari 2012 - april 2012)
7. Verwerking tot structuurvisie	(februari 2012 - juni 2012)
8. Haalbaarheidsanalyse concept-structuurvisie	(juli 2012 - augustus 2012)

9. Inspraak conform nWRO/ inspraakverordening	(september 2012 - november 2012)
10. Raadsbesluit toekomst- en structuurvisie	(december 2012)
11. Terugkoppelen & verspreiden structuurvisie	(januari 2013)

Huidige fase

Op het voorontwerp van de Toekomstvisie, dat op 2 februari is verspreid, hebben wij op verschillende wijzen input gevraagd: via een enquête aan alle huishoudens en gesprekspartners, een inloopavond voor een ieder op 14 februari, een inloopmoment voor alle raadsleden op 20 februari met aansluitend een opiniërende bespreking in de carrousel. Dit heeft geleid tot de toevoeging van het streefbeeld en een aantal inhoudelijke aanvullingen. Wij verwachten dat deze verbeteringen u in staat stellen om op 2 april te besluiten tot vaststelling van de ontwerp Toekomstvisie.

Toevoeging streefbeeld

Bij de behandeling in de carrousel werd aangegeven dat in het huidige document een duidelijke stip op de horizon en een stevige rode draad werd gemist. Wij kunnen ons voorstellen, dat de kern van de visie in het voorontwerp voor u nog onvoldoende naar voren kwam. Een missie of streefbeeld aan het begin van het document ontbrak. De rode draad was daardoor in de veelheid aan koerswijzigingen - en initiatieven die deze koerswijzigingen illustreren - lastig te herkennen. In het ontwerp hebben wij het streefbeeld toegevoegd en is een tekstschrijver gevraagd de verhaallijn te versterken. Hiermee heeft de visie een duidelijke richting gekregen, is in verschillende koerswijzigingen een verbindende rode draad te herkennen en is er samenhang gebracht in ogenschijnlijk losse initiatieven.

Inhoudelijke verbeteringen

Op basis van de enquête, de inloopmomenten op 14 en 20 februari en de behandeling in de carrousel van 20 februari hebben we de Toekomstvisie aangevuld op de volgende punten: verduurzamen landschap, zelforganisatie bewoners bij in stand houden landschap polder Albrandswaard, toekomst zwembad, voorzieningen voor jongeren, veiligheid en buurtpreventie, verkeersveiligheid, verblijfskwaliteit dorpskernen, vangnet sociaal zwakkeren, toekomst bibliotheek, diversiteit speelmogelijkheden kinderen, bevorderen gezonde levensstijl, belang om acties samen voortvarend op te pakken, invulling geven aan gebiedsgericht werken, verduidelijken hoe Toekomstvisie vervolg krijgt in Structuurvisie en Actieprogramma, toevoegen 'wijkonderneming' en 'DV (Duurzame Venootschap) Albrandswaard'.

Vervolgfases

Na vaststelling van de ontwerp Toekomstvisie krijgt deze een ruimtelijke vertaling in de Structuurvisie Albrandswaard 2025, maar ook in een Actieprogramma en een communicatiestrategie om het 'merk' Albrandswaard op de kaart te zetten. Dit geheel verwachten we eind 2012 gereed te hebben. De kans bestaat, dat bij het maken van deze vertaalslagen blijkt, dat de Toekomstvisie op onderdelen aangescherpt moet worden. Om die reden wordt de definitieve versie van de Toekomstvisie gelijktijdig met de Structuurvisie Albrandswaard 2025 ter besluitvorming voorgelegd.

Structuurvisie Albrandswaard 2025

In de Structuurvisie krijgt de Toekomstvisie een ruimtelijke vertaling. We weten nu wat we willen, nu moeten we bepalen waar we dat willen en waar we dat vooral niet willen. De structuurvisie wordt met behulp van de partners van de Toekomstvisie uitgewerkt. Initiatiefnemers worden gericht uitgenodigd voor thema's of gebieden waar hun initiatief mogelijk zou passen. In de Toekomstvisie wordt nog niet uitgesproken waar iets in de toekomst wel of niet kan. De Structuurvisie stelt deze kaders wel, omdat

bestemmingsplanwijzigingen verantwoord dan wel gemotiveerd moeten kunnen worden vanuit de Structuurvisie. De structuurvisie is met andere woorden zelfbindend voor de gemeente. Dit is de reden waarom een formeel inspraaktraject noodzakelijk is. Voorafgaand aan het inspraaktraject wordt ook de financiële haalbaarheid onderzocht. De raad zal intensief moeten deelnemen aan dit proces om te voorkomen dat wensen en verwachtingen van de raad, inwoners, gesprekspartners en initiatiefnemers uit elkaar gaan lopen.

Actieprogramma Albrandswaard 2025

Bij het maken van deze visie is een netwerk aangeboord van meer dan 300 betrokkenen. We zoeken voor de realisatie gericht contact om te blijven samenwerken en het netwerk verder uit te breiden. De visie is geen blauwdruk, maar een streefbeeld dat richting geeft aan beleid en acties op korte, middellange en lange termijn. Er zijn constant veranderingen in de maatschappelijke, economische en politieke context. Om die reden stellen we voor om aan de Toekomstvisie een kortcyclische prioriteitsbepaling van acties te koppelen. In overleg met partners willen we elke twee jaar een actieprogramma opstellen, waarin de prioriteiten worden bepaald en herijkt. In het actieprogramma worden de initiatiefnemers vanuit de samenleving, de bestuurlijke ambassadeur en de ambtelijk aanspreekpunten benoemd en worden de rollen en te nemen acties per partij en per initiatief beschreven. Omdat de voortgang van initiatieven erg afhankelijk is van veranderingen in de maatschappelijke, economische en politieke context spreken van een actieprogramma en niet van bijvoorbeeld een uitvoeringsplan. Het eindproduct staat niet vast en evenmin de weg daar naartoe; alleen de richting is bepaald. Ook zou een uitvoeringsplan de indruk wekken dat de gemeente de uitvoering zelf ter hand neemt, terwijl de uitvoering in veel gevallen geheel of gedeeltelijk bij initiatiefnemers ligt en de gemeente een verbindende en/of faciliterende rol heeft. Daarnaast is het is vaak nog te vroeg om te spreken over uitvoering, omdat er nog heel wat acties nodig zijn om tot het punt te komen waar afspraken over de uitvoering gemaakt kunnen worden.

Merkontwikkeling Albrandswaard

Het creëren van een merk of een merkidentiteit op basis van de meest essentiële, duurzame en onderscheidende karakteristieken van een plaats word gebiedsbranding genoemd. Het proces van gebiedsbranding kent drie essentiële stappen: van merkidentiteit via positionering naar merkimago.

Gebiedsbranding is het opzettelijk creëren, ontwikkelen en demonstreren van de waarde van een gebied door middel van passende acties, die bestaan uit investeringen, fysieke en economische plannen, aantrekkingsprogramma's, evenementen en communicatie. Kortweg het bepalen en promoten van de gebiedsidentiteit (Van Gelder, 2008).

Om het gebied succesvol te kunnen positioneren, moet er een duidelijke keuze gemaakt worden wat de merkidentiteit, of anders gezegd de ware essentie van het gebied is. Uit de kernwaarden in de Toekomstvisie moet een keuze gemaakt worden welke waarden de nadruk krijgen in de positionering en profilering van het gebied. De identiteit van het gebied is dus het vertrekpunt. Vervolgens wordt gekeken naar het doel van gebiedspromotie (waarom willen we dit?), de doelgroep (maximaal twee) van gebiedspromotie (voor wie doen we dit?) en de concurrenten (wat hebben wij meer te bieden?). Op basis van dit onderzoek wordt een advies voor gebiedsbranding opgesteld, waarin de concrete communicatieboodschappen, doelstellingen per doelgroep en de inzet van communicatiemiddelen worden beschreven.

Betrokken belangen:

De Toekomstvisie geeft de richting aan voor het opstellen van andere beleidsplannen voor de komende jaren. De visie is dus een leidraad voor gemeentelijke besluitvorming. Meer nog dient de visie om met burgers, instanties, bedrijven en overheden die in de gemeente actief zijn duidelijk te communiceren waar de gemeente voor staat en waar de gemeente naar toe wil. De Toekomstvisie raakt daarmee aan alle denkbare belangen en belangengroepen die binnen de gemeente actief zijn.

De betrokken belangen bij de Toekomstvisie kunnen ingedeeld worden in drie schillen: tegen de 60 initiatiefnemers, 300 gesprekspartners en 25.000 inwoners. In totaal hebben meer dan 600 mensen bijgedragen aan de inhoud van de visie, 300 via de verschillende bijeenkomsten en nog eens 300 via het vrije veld in de enquête. Bewust staat ieders naam, inclusief raadsleden, collegeleden en ambtenaren als auteur op het binnenblad om uiting te geven dat we de toekomst samen maken en dus de Toekomstvisie ook. Binnen de 300 gesprekspartners is een groeiende groep van inmiddels tegen de 60 personen die een initiatief naar voren hebben gebracht of daaraan willen deelnemen, dat zou kunnen bijdragen aan de realisatie van de Toekomstvisie. De enquête is verzonden aan ongeveer 11.000 huishoudens en door 1200 mensen ingevuld. Met deze respons mag het enquêteresultaat als representatief voor onze inwoners beschouwd worden.

Belangenafweging:

De raad is het orgaan waar de belangenafweging en besluitvorming over kaderstellende documenten als de Toekomstvisie en Structuurvisie plaatsvindt. De enquêteresultaten zijn daarbij een hulpmiddel; de enquête geeft een goed beeld van wat de Albrandswaardse samenleving van belang vindt. De enquêteresultaten kunnen ook helpen om een afweging te maken welke koerswijzigingen met bijbehorende initiatieven prioriteit moeten krijgen bij de uitwerking naar de Structuurvisie, het Actieprogramma Albrandswaard 2025 en andere kaderstellende documenten. Omdat de visie geen blauwdruk is, is de prioritering echter ook afhankelijk van de vraag hoeveel energie de initiatiefnemers - eventueel met een beetje hulp van de gemeente - rond een bepaald initiatief weten te organiseren.

Enquête resultaten

De uitkomsten van de enquête waren positief. Een ruime meerderheid, gemiddeld 71%, geeft aan de voorgestelde koerswijziging 'heel belangrijk' of 'belangrijk' te vinden. De scores voor onbelangrijk en heel onbelangrijk schommelen samen rond de 5%, lopen een enkele keer op tot 10% en bij hoge uitzondering tot 15%. De kwalitatieve omslag 'van meer naar beter' wordt door 84% gesteund. Van de geënquêteerden vindt 79% dat we met de 5 'O's' ondermenen, ontspannen, ontmoeten, ontplooiën en ontketen de essentie van de te kiezen koers naar 2025 te pakken hebben. De wijziging van het motto 'Dorpen tussen groen en stad' naar 'Werelddorpen met smaak' wordt door 48% goed tot heel goed gevonden, 28% is neutraal, 18% vindt het motto slecht en 7% heel slecht. Voor een discussie over namen en motto's is dit relatief gezien een behoorlijk positieve uitslag in het voordeel van het motto 'Werelddorpen met smaak'. Bij het uitwerken van het 'merk' Albrandswaard zal echter nog kritisch gekeken moeten worden of dit motto de gemeente voldoende profiel geeft.

Prioriteiten

Voor de volgende koerswijzigingen scoorden 'heel belangrijk' opvallend hoog:

- Ondernemen: van uitbreiden naar vernieuwen: 85% (43% heel belangrijk)
- Ontspannen: van agrarische productie naar natuurlijk boeren: 79% (44% heel belangrijk)
- Ontspannen: excellente beheergemeente door inzet partners 82% (42% heel belangrijk)
- Ontmoeten: van standaard woningen bouwen naar maatwerk: 80% (46% heel belangrijk)

- Ontketenen: de gemeente staat dichtbij de burgers en partners: 89% (54% heel belangrijk)
- Ontketenen: de gemeente gebruikt modernen communicatiemiddelen: 86% (41% heel belangrijk)

In een meer uitgebreide analyse van de enquête hebben we gekeken welke koerswijzigingen voor de categorieën 'heel belangrijk' en 'belangrijk' opgeteld boven de 80% en boven de 75% scoren. Op deze wijze ontstaat een vrij goed beeld welke koerswijzigingen door onze inwoners het belangrijkste worden gevonden. Dit helpt om de juiste prioriteiten te stellen bij het opstellen van de Structuurvisie, het Actieprogramma en andere kaderstellende stukken.

Scepsis

Het overgrote deel van de enquête reacties in het vrije veld was positief. Zo'n 5% was sceptisch in de zin dat de gemeente deze plannen niet gaat waarmaken. Van deze sceptici sprak de helft de hoop uit dat de plannen werkelijkheid konden worden, maar had twijfel of de gemeente de voortvarendheid waarmee de visie is opgesteld kan doorzetten. De andere helft gaf aan er geen vertrouwen in te hebben vanwege teleurstellingen uit eerdere ervaringen met de gemeente. Overmatig ambitieus, geen betrouwbare partner, gebrek aan middelen, een te afwachtende houding van de gemeente en politiek gekisbebis waren de belangrijkste commentaren.

Communicatie:

Na besluitvorming over de ontwerp Toekomstvisie wordt een verkorte versie van de Toekomstvisie huis aan huis verspreid via de 3^e editie van de Toekomstvisiekrant. De verkorte versie omvat maximaal 3500 woorden (is nu ruim 9000 woorden) en zal in de stijl van een menukaart gepresenteerd worden. De personen in de database Toekomstvisie ontvangen van ons bericht dat de definitieve ontwerp Toekomstvisie beschikbaar is. Ook ontvangen zij een overzicht van de workshops die in het kader van de uitwerking naar Structuurvisie worden georganiseerd. De ontwerp Toekomstvisie, de verkorte versie en een platte tekst versie (zonder illustraties) worden digitaal beschikbaar gesteld via de website. Ook is een analyse van de resultaten van de enquête en de opmerkingen vanuit de bijeenkomst op 14 februari beschikbaar via de website.

Kosten:

Het totaalbudget dat gevoteerd is voor de Toekomstvisie en Structuurvisie, bedraagt € 353.000. Voor 2012 resteert een budget van € 173.000. Naar verwachting is dit voldoende om de werkzaamheden en onderzoeken te bekostigen voor het opstellen van de Structuurvisie, het Actieprogramma en het de communicatiestrategie merkontwikkeling Albrandswaard.

Evaluatie en controle:

Eind 2012 verwachten wij de Toekomstvisie Albrandswaard 2025, de Structuurvisie en het Actieprogramma 2025 af te ronden en ter besluitvorming voor te leggen in de raad. Aanvullend daarop wordt een communicatiestrategie voorbereid om het 'merk' Albrandswaard op de kaart te zetten. De raad zal intensief moeten deelnemen aan dit proces om te voorkomen dat wensen en verwachtingen van de raad, inwoners, gesprekspartners en initiatiefnemers uit elkaar gaan lopen.

Bijlagen: 10 2012 110523 Toekomstvisie Albrandswaard 2012

Poortugaal, 13 maart 2012

Het college van de gemeente Albrandswaard,
De secretaris, De burgemeester,

Hans Cats

Mr. Harald M. Bergmann